

JAARVERSLAG 2018

Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1.	Visie van de stichting.....	5
1.2.	Doelen.....	5
2.	Activiteiten Stichting 2018.....	12
2.1.	Bestuurssamenstelling.....	12
2.2.	Faciliteren nestkasten.....	13
2.3.	RC-dagen Culemborg voor STONE.....	14
2.4.	Op weg helpen nieuwe werkgroepen.....	14
2.4.1	IVN Vries en IVN Eelde-Paterswolde.....	14
2.5.	Markten.....	15
2.5.1.	Open dag Fûgelhelling – Ureterp / 26 mei 2018.....	15
2.5.2.	Wildernisdagen Drents-Friese Wold / 16 juni 2018.....	15
2.5.3.	Fiets-4-daagse / 24 juli 2018.....	15
2.5.4.	Oogstdag Dwingeloo (Lhee) / 11 augustus 2018.....	15
2.5.5.	Tuinmarkt BC Dwingelderveld / 30 september 2018.....	16
2.5.6.	Kerstmarkt Meppel.....	16
2.6.	Geven van lezingen.....	16
2.6.1.	Les jeugd natuurclub Zuidlaren / 10 februari 2018.....	16
2.6.2.	Bibliotheek Emmen / 18 februari 2018.....	16
2.6.3.	Vrouwen van Nu Diever / 17 april 2018.....	17
2.6.4.	IVN Eelde-Paterswolde / IVN Vries / 13 juni 2018.....	17
2.6.5.	Lezingen 2019.....	17
2.7.	Pers.....	18
2.7.1.	Persberichten geluidsinventarisatie.....	18
2.7.2.	Omroep Max / 30 april 2018.....	18
2.7.3.	Persbericht ei-controle.....	18
2.7.4.	RTV Drenthe / 19 mei 2018.....	19
2.8.	Excursies.....	19
2.8.1.	Vrijwilligersdag Landschapsbeheer Drenthe (LBD) / 9 juni 2018.....	19
2.8.2.	Groen Drenthe werkt in opdracht van LBD.....	19
2.9.	NL-doet – 10 maart 2018.....	20
2.10.	Ladderkeuring.....	20
2.11.	Bestuursvergaderingen.....	20

2.12.	Samenstellen educatief pakket.....	21
2.13.	Samenwerking steenuilenwerkgroep Friesland.....	22
2.14.	Heel Drenthe Zoomt.....	22
3.	Broedresultaten 2017 (terugblik).....	23
3.1.	Seizoen 2017.....	23
3.2.	Broedgevallen.....	23
4.	Broedseizoen 2018.....	24
4.1.	Inleiding.....	24
4.2.	Territoria 2018.....	24
4.3.	Broedgevallen 2018.....	25
5.	Langjarige resultaten werkgroepen.....	27
6.	Nieuws uit de regio's.....	29
6.1.	Steenuilen, ons een zorg!.....	29
6.2.	Zuidwest Drenthe als bolwerk.....	30
7.	Financieel verslag.....	31
7.1.	Subsidie Provincie Drenthe.....	31
7.2.	Rabo Clubkas Campagne.....	31
7.3.	COOP Diever statiegeldactie.....	31
7.4.	Aanvraag Nederlandse Aardolie Maatschappij.....	32
7.5.	Aanvraag Prins Bernhard Cultuurfonds.....	32
7.6.	Gemeente Aa en Hunze.....	32
7.7.	Financieel overzicht.....	Error! Bookmark not defined.
8.	Vooruitblik.....	33

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van 2018 van de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe. Met veel inzet en passie hebben de vrijwilligers van alle werkgroepen in Drenthe weer hard gewerkt om de steenuilen in onze provincie te monitoren en beschermen. Zonder de werkgroepen, verenigingen en vooral de vrijwilligers in Drenthe zou het niet mogelijk zijn deze prachtige uiltjes te beschermen en te behouden voor Drenthe. Waar de ene werkgroep wat broedparen inlevert, komen er bij een andere werkgroep nieuwe broedparen bij. Zo zal het altijd blijven gaan. Of dit jaar een succesvol jaar was? Dat leest u verderop.

Er met betrekking tot de stichting zelf zijn weer mooie stappen gezet dit jaar. Nieuwe werkgroepen, nieuwe financiële middelen, nieuwe bestuursleden, nieuwe samenwerkingen. Zo maar een paar dingen die dit jaar de revue gepasseerd zijn.

Als voorzitter van de stichting ben ik vanaf 2015 het avontuur aangegaan. De stichting op sterven na dood, alleen de inschrijving bij de Kamer van Koophandel was er nog. En kijk nu, vier jaar later, is de stichting levendiger dan ooit. Niet omdat ik dat in mijn eentje zoveel heb gedaan, maar vooral door alle vrijwilligers die klaar staan in het veld, opstaan om een nieuwe werkgroep te beginnen, tijdens de markten ons helpen en zich in het bestuur inzetten. Ik ben ervan overtuigd dat we met z'n allen de steenuilenpopulatie in Drenthe in de lift kunnen krijgen.

Dit jaar hebben we weer een stap in de goede richting gezet door een provinciaal steenuilen overleg te organiseren. Iets waar we als stichting elk jaar het initiatief toe zullen nemen. Het doel van dit overleg is vooral ontmoeten, uitwisselen van ervaringen en informatie en verbinden.

Veel leesplezier namens het bestuur

Erwin Bruulsema (Voorzitter & coördinator)
Okko Vos (Penningmeester & secretaris)
Patrick de Weerd
Patrick Bolling

1.1. Visie van de stichting

De Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe is gericht op het informeren, adviseren en faciliteren van de werkgroepen. Daarnaast zal de werkgroep een coördinerende functie hebben, waarbij vooral ook verslaglegging een onderdeel is. Hierbij te denken aan jaarverslag, territoria-overzichten en broedoverzichten. Tevens zal de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe fungeren als het aanspreekpunt voor STONE (Steeuilen Overleg Nederland) in Drenthe.

Aansluitend op het bovenstaande: De stichting is dus geen opdrachtgever. Het vrijwilligerswerk geschiedt vaak onder de vlag van een vereniging zoals: Het Stroomdal, Vliegvlug Meppel, Vogelwacht Uffelte e.o., IVN, KNNV, Natuurvereniging Zuidwolde etc... of op persoonlijke titel.

1.2. Doelen

We hebben als stichting een aantal doelen die in het vorige jaarverslag vermeld stonden behaald. Een aantal van deze doelen blijven ook staan voor de komende jaren, omdat deze elk jaar van belang zijn. De doelen van afgelopen jaar waren:

- ✓ **Voldoende gelden binnenhalen om de werkgroep levend te houden.**

De provincie Drenthe heeft ons ook in 2018 weer een waarderingssubsidie toegekend van €1.500,-. Hiervan kunnen we veel leuke dingen doen. Wel dienen we rekening te houden met enkele vaste lasten, zoals: kosten rekening Rabobank, kosten verzekeringen en kosten voor de website. Het grootste deel van dit bedrag is ten goede gekomen aan nestkasten. Dit betrof een bedrag van €1.300,-. Daarnaast hebben we dit jaar enkele extra dingen kunnen doen. Dat kunt u lezen in het financiële gedeelte van dit jaarverslag.

provincie Drenthe

Dit jaar hebben we net als vorig jaar meegedaan met NL-doet van het Oranjefonds. Hiervoor hebben we van het Oranjefonds een financiële bijdrage van €400,- ontvangen. Deze NL-doet actie was in samenwerking met de Vogelwacht Uffelte e.o.

Naast deze financiële bijdragen van externen hebben we tijdens de markten ook door middel van verkoop gelden binnengehaald, alsmede door donaties via de donatiebox. Dit gaat bij elkaar om zo'n €400,-

Door mee te doen aan de Rabobank Clubkas Campagne hebben we maar liefst €842,71 binnen weten te halen voor onze stichting.

Tevens hebben we enkele lezingen en excursies verzorgd waarbij er gelden binnengekomen zijn. Alles bij elkaar gaat dit om circa €500,-.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds heeft een aanvraag gehonoreerd voor de komende twee jaar (2019 en 2020). In totaal krijgen we €3000,- voor de aanschaf van klimgordels/valbeveiliging, nestkasten, computer en beamer. Dit bedrag zullen we eerst moeten voorfinancieren en na afloop zullen we dit terug ontvangen.

**PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS**

Via de statiegeldactie van de COOP supermarkten in Diver bij de COOP Slager hebben we een bedrag overgemaakt gekregen van €954,40. We danken dan ook een ieder die zijn/haar statiegeld gedoneerd heeft en de COOP voor het verdubbelen van het bedrag.

De aanvraag bij de gemeente Aa & Hunze voor ondersteuning van de werkgroepen die in deze gemeente actief zijn is gehonoreerd. Dit houdt in dat de gemeente Aa en Hunze de komende jaren €2150,- per jaar zal overmaken naar de stichting om de steenuilenwerkgroepen in de gemeente te ondersteunen. Dit is een prachtig bedrag, waarmee we de werkgroepen in de gemeente van nestkasten, steenuilenveilige drinkbakken e.d. kunnen voorzien.

Via particulieren werd op rekening in totaal €85,- gedoneerd aan de stichting.

✓ **Gelden binnenhalen om de werkgroepen in de provincie te faciliteren.**

Ook in 2018 hebben we weer vele werkgroepen kunnen voorzien van nestkasten. Daarnaast hebben we ook veiligheidshesjes kunnen aanschaffen voor de werkgroepen met als opdruk "Steenuilenwerkgroep". Deze veiligheidshesjes kunnen gedragen worden tijdens de geluidsinventarisaties die voornamelijk in de avonduren, dus in het donker, plaatsvinden in de eerste maanden van het jaar.

✓ **Goed contact met en tussen de werkgroepen in de provincie (mail – telefoon).**

Het contact tussen de werkgroepen en het bestuur van de stichting verliep voorspoedig. Er is geregeld contact met de coördinatoren van de werkgroepen geweest. Het respons op de mails gestuurd door de stichting is erg hoog. Hier zijn we natuurlijk erg content mee. Daarnaast weten de coördinatoren van de werkgroepen ons goed te vinden als er vragen zijn of materialen nodig zijn voor activiteiten die ze ondernemen. Bij de materialen gaat het dan vooral om nestkasten, maar soms ook boekjes en folders.

Overleg coördinatoren werkgroepen Drenthe

✓ **Het organiseren van een jaarlijkse bijeenkomst voor de coördinatoren in de provincie.**

Dit jaar hebben we de jaarlijkse bijeenkomst gehouden op 27 maart 2018 voor alleen de steenuilencoördinatoren in de provincie. Het doel was om dit samen te doen met de kerkuilwerkgroep, maar doordat de agenda's van beide besturen vrij vol waren kon er niet tot een gezamenlijke avond gekomen worden. De komende jaren zullen we zelfstandig als steenuilenwerkgroep de jaarlijkse vergaderingen inplannen. Tijdens de bijeenkomst hebben we de resultaten en verhalen uit de regio's uitgewisseld en heeft Arend van Dijk (voormalig

medewerker SOVON) een boeiende presentatie gehouden over het belang van territoriumonderzoek.

✓ **Duidelijke overzichten bijhouden en maken van de resultaten binnen de provincie.**

In dit jaarverslag proberen we u op een overzichtelijke manier inzicht te geven in de ontwikkelingen en resultaten m.b.t. de steenuilen in Drenthe.

✓ **Begeleiden van nieuwe werkgroepen.**

Ook dit jaar hebben we weer nieuwe werkgroepen mogen verwelkomen in Drenthe. Het IVN van Eelde-Paterswolde en het IVN van Vries zijn opgericht en met veel inzet begonnen dit seizoen. Na gesprekken in het voorjaar met Jan ter Stege en ondergetekende zijn de werkgroepen gestart in het voormalige gebied van Martijn Snijder. We zijn erg blij met dit initiatief en het geeft weer een grotere dekking van Drenthe met werkgroepen. Nog mooier is dat in het gebied van deze beide werkgroepen zich direct in het eerste jaar al steenuilen melden in de nestkasten. Een prachtig begin voor deze groepen en hopelijk worden het er in de toekomst alleen maar meer broedgevallen in dit zeer geschikte gebied.

Bij Westerbork hebben we Bert Dries bereid gevonden om een werkgroep te starten. Vanuit het IVN Midden-Drenthe heeft zich ook al een vrijwilliger aangemeld om te helpen. Daarnaast vinden op het moment van schrijven gesprekken plaats voor een werkgroep rondom Lieveren.

✓ **Jaarlijks een jaarverslag maken en verspreiden.**

Met hetgeen dat u nu leest is dat weer gelukt voor dit jaar. Verspreiding zal gaan via de werkgroepen en contacten die er zijn in en buiten de provincie. Tevens zal het verslag t.z.t. weer op de website van de stichting te lezen zijn.

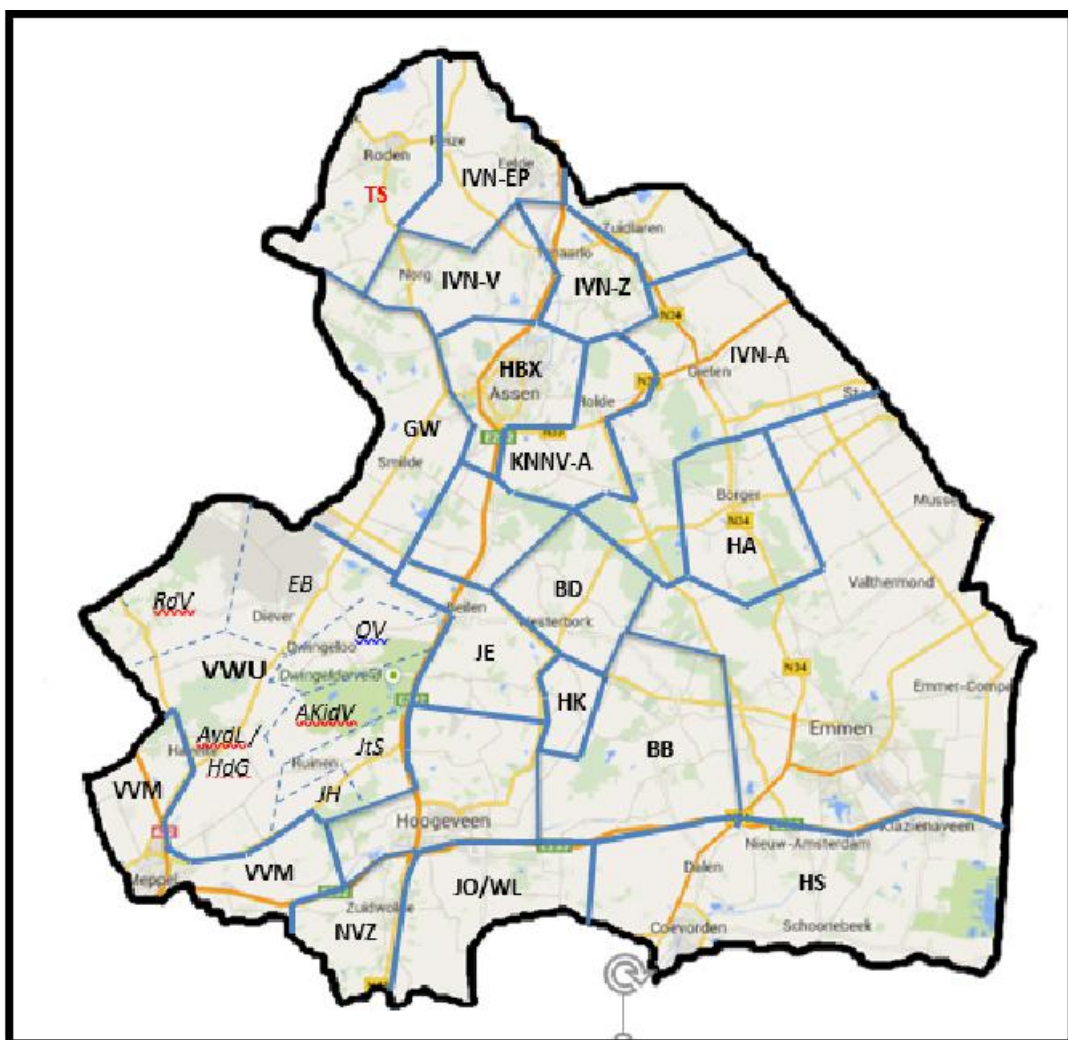
- ✓ Continuïteit waarborgen in de gebieden die gecontroleerd worden. Dus meedenken zodra er een coördinator stopt.

Helaas is ons dit niet geheel gelukt dit jaar. Het gebied rond Hooghalen, Beilen, Brunsting is helaas niet geheel her bezet met werkgroepen nadat Henk en Elise om persoonlijke redenen moesten stoppen met de coördinatie van dit gebied. Het gebied langs de noordkant van de Beilervaart en Brunsting is overgenomen door de werkgroep uit Wijster. Voor het gebied ten Noorden van Beilen en rond Hooghalen zullen we op zoek gaan naar nieuwe vrijwilligers die daar een werkgroep willen beginnen.

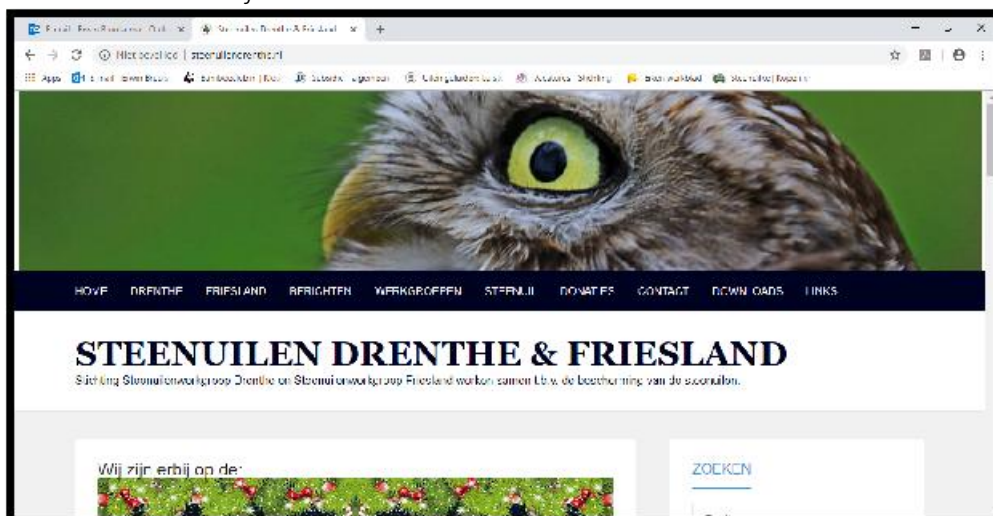
Binnen andere gebieden is de continuïteit wel gewaarborgd. Zo zijn er nieuwe coördinatoren voor het gebied van het:

- IVN Zuidlaren (was: Wim Peters / is: Geert Greving)
- Natuurvereniging Zuidwolde (was: Geert Komduur / is: Roelof Nijboer)
- Jaap van de Streek (was: Jaap van de Streek / is: Johan Oelen)

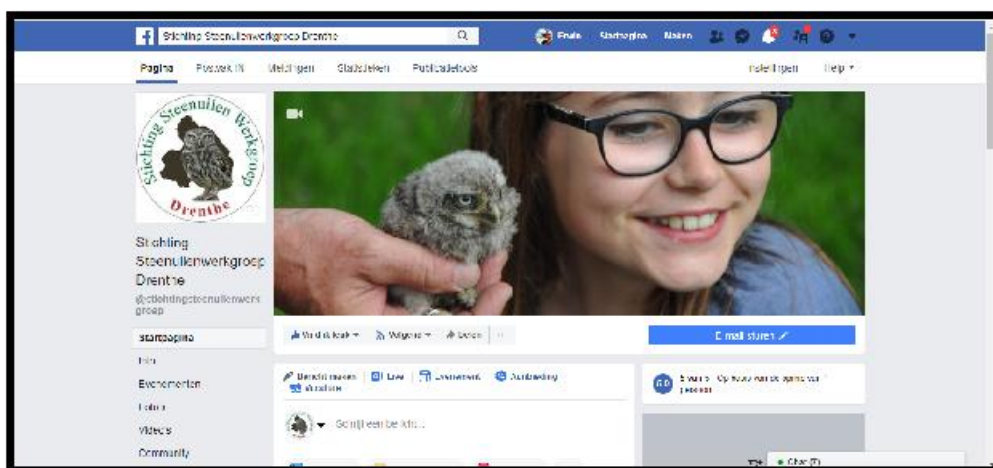
Namens de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe willen we de coördinatoren die afscheid nemen bedanken voor hun inzet en toewijding m.b.t. de steenuilen en verwelkomen we de nieuwe coördinatoren en hopen op mooie resultaten in de gebieden.

- ✓ Up-to-date houden van de website www.steenuilendrenthe.nl en Facebook www.facebook.com/stichtingsteenuilenwerkgroep en Twitter www.twitter.com/SteenuilDR Voor wie de website, de Facebookpagina en Twitter volgt van de Stichting zal het beamen dat deze up-to-date zijn en dat er regelmatig artikelen, informatie e.d. aangevuld wordt. We doen ons best om dit te blijven doen.

Website

Facebook

Twitter

- ✓ De e-mails gericht aan info@steenuilendrenthe.nl binnen een week voorzien van respons.
Dit lukt goed. Enkele momenten binnen het jaar (jongen seizoen, ringseizoen, einde schooljaar) vallen vaak samen, waardoor het soms erg druk is en er weleens een mail iets langer blijft liggen, maar over het algemeen gaat dit prima.

Voor de komende jaren zullen we de volgende doelen nastreven:

- Gelden binnenhalen om de werkgroep gezond te houden.
- Gelden binnenhalen om de werkgroepen in de provincie te faciliteren.
- Goed contact met en tussen de werkgroepen in de provincie (mail – telefoon).
- Begeleiden van nieuwe werkgroepen.
- Continuïteit waarborgen in de bezetting van het bestuur van de stichting.
- Het jaarlijks organiseren van een bijeenkomst voor de coördinatoren in de provincie.
- Duidelijke overzichten maken van de resultaten binnen de provincie.
- Jaarlijks een jaarverslag maken en verspreiden.
- Samenwerking met de Friese werkgroep en STONE (Steenuilwerkgroep Nederland) goed onderhouden en aanwezig zijn bij netwerkbijeenkomsten en vergaderingen.
- Continuïteit waarborgen in de gebieden die gecontroleerd worden. Dus meedenken zodra er een coördinator stopt.
- Up-to-date houden van de website www.steenuilendrenthe.nl en Facebook www.facebook.com/stichtingsteenuilenwerkgroep en Twitter www.twitter.com/SteenuilDR
- De e-mails gericht aan info@steenuilendrenthe.nl binnen een week voorzien van respons.

2. Activiteiten Stichting 2018

Ook in 2018 hebben we absoluut niet stil gezeten. Inmiddels weten steeds meer mensen, organisaties en verenigingen ons te vinden. Zelfs zo goed dat we regelmatig verzoeken krijgen om op markten en evenementen te komen met een kraam, braakballen pluizen of om informatie te verschaffen. Een aantal keren hebben we ook nee moeten verkopen, omdat de bestuursleden het belangrijk vinden om de relatie werk, vrijwilligerswerk en privé in evenwicht te houden. Na het daadwerkelijke veldseizoen is het ook voor het bestuur even bijkomen, op vakantie gaan en andere dingen doen, waarna eind augustus/begin september we weer opgeladen zijn en er vol tegenaan kunnen gaan.

Excursie voor Landschapsbeheer Drenthe

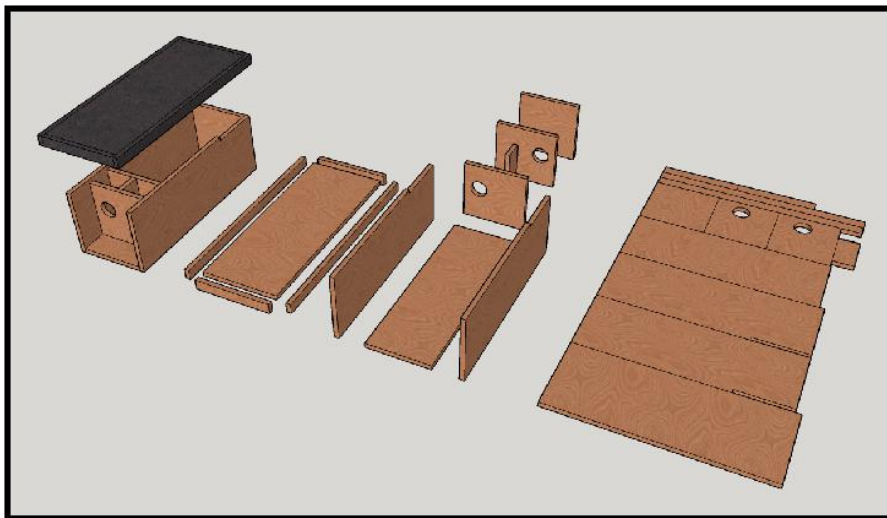
2.1. Bestuurssamenstelling

Begin 2018 gaf Jan ter Stege aan dat hij zelf vond dat hij niet datgene voor de stichting kon doen wat hij zou willen en dat het veldwerk belangrijker is voor hem. Heel begrijpelijk en om deze reden heeft Jan besloten het bestuur te verlaten. In overleg is dit pas in de zomer helemaal geregeld bij de Kamer van Koophandel. We bedanken Jan voor zijn inzet. Ondertussen hadden Okko en ondergetekende de tijd om nieuwe bestuursleden te zoeken. Door het aftreden van Jan wilden we het bestuur graag uitbreiden. Ons doel is om uiteindelijk een 5-koppig bestuur te vormen. Inmiddels is het gelukt om Patrick de Weerd en Patrick Bolling erbij te krijgen, waar we enorm blij mee zijn. Alle bestuursleden zijn lid en vrijwilliger van de Vogelwacht Uffelte e.o., daarom zijn we nog op zoek naar een bestuurslid van buiten de Vogelwacht Uffelte e.o.

Patrick en Patrick zullen de markten gaan regelen. Dit betreft het inschrijven voor markten, contacten hieromtrent onderhouden, vrijwilligers hiervoor regelen, materialen regelen, enzovoort...

2.2. Faciliteren nestkasten

Het aanschaffen van nestkasten is voor de stichting één van de hoofddoelen. Met deze nestkasten kunnen de werkgroepen voorzien worden van goede marterbestendige broedruimte voor de steenuilen. Een groot deel van het budget van de stichting gaat hier dan ook aan op. Ook dit jaar is het weer gelukt om veel nestkasten in te kopen of op een andere manier aan te schaffen.

Inkomende nestkasten:

- 10x Op voorraad vanuit 2017
- 10x Aangeboden door Landschapsbeheer Drenthe
- 10x Ingekocht bij Reinier Weulen-Kranenburg
- 10x Ingekocht bij Piet de Vries
- 10x Ingekocht bij Claus van den Hoe
- 3x Door ombouw nestkasten
- 9x Via NL-doet

Totaal 62 nestkasten

Uitgegeven nestkasten:

- 5x Werkgroep Wijster e.o.
- 5x Vogelwacht Uffelte
- 5x Jos van der Meer
- 9x IVN Vries
- 8x IVN Eelde Paterswolde
- 5x Werkgroep Jaap van der Streek
- 5x IVN Eelde Paterswolde
- 5x IVN Vries
- 5x Jaap van der Streek
- 5x KNNV Assen
- 1x Demokast voor kraam

Totaal 58 nestkasten

2.3. RC-dagen Culemborg voor STONE

Sinds dit jaar is twee keer per jaar een landelijke STONE vergadering. Vanuit de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe is Erwin Bruulsema de provinciale coördinator voor STONE, ook wel RC (Regio Coördinator) voor Drenthe genoemd. Erwin is dan ook bij deze vergaderingen aanwezig voor Drenthe en voor de stichting. Hieronder de verschillende punten die besproken zijn tijdens deze vergaderingen. De meerwaarde van deze bijeenkomsten is dat alle steenuilenbeschermers in Nederland goed geïnformeerd blijven en werken met materialen die landelijk getest zijn, zoals marterbestendige nestkasten.

Punten die besproken zijn op: 03-02-2018

- Rondje langs de regio's
- Verslag 16 september 2017
- Ringbeleid en opleidingen
- Vogeltrekatlas: ongewenste detailinformatie van steenuilenlocaties
- Sanering asbestdaken

Punten die besproken zijn op: 15-09-2018

- Rondje langs de regio's
- Verslag 03 februari 2018
- Ringbeleid en vogeltrekstation
- Steenuilendag (STONE-dag) is 20 oktober 2018
- Digitale nestkaart
- Nieuw boekje erfbeesten
- Antimarterkast

2.4. Op weg helpen nieuwe werkgroepen

2.4.1 IVN Vries en IVN Eelde-Paterswolde

Dit jaar zijn er twee werkgroepen in één keer gestart in Drenthe. Aan het begin van januari 2018 kregen we het verzoek vanuit de IVN Eelde-Paterswolde en IVN Vries om een keer rond de tafel te gaan. Vanuit het bestuur van de stichting zijn we met twee man naar Vries gegaan waar we kennis gemaakt hebben met de vrijwilligers die de kar zouden gaan trekken voor de werkgroepen. Het gevoel hierbij was van beide kanten direct goed en de werkgroepen zijn dit jaar al met veel succes op pad geweest. Het voormalige gebied van Martijn Snijder (tot 2015 coördinator van Drenthe) werd in één klap opgevuld door twee werkgroepen. Na enig zoeken en speuren is er weer een heel groot deel van het nestkastenbestand in beeld gebracht door de werkgroepen. Na een controle hiervan bleek echter wel dat het grootste deel van deze nestkasten aan vervanging toe is. Hiermee zijn de werkgroepen dan ook vol goede moed gestart. Bij de controles niet alleen maar rotte kasten, maar ook broedgevallen van de steenuilen. In totaal in de twee gebieden maar liefst 8 nesten. Een prachtig begin waar menig werkgroep in Drenthe alleen maar van durft te dromen. Met onze hulp

en vooral ook door eigen inzet zullen de werkgroep van Vries en Eelde-Paterswolde de klus gaan klaren m.b.t. het vervangen van de nestkasten. Benieuwd wat dit voor de toekomst gaat betekenen voor de steenuilen in Noord-Drenthe.

2.5. Markten

2.5.1. Open dag Fûgelhelling – Ureterp / 26 mei 2018

Tijdens de open dag bij de Fûgelhelling in Ureterp (vogelopvang) hebben we gestaan met een kraam voor de verkoop van leuke (steen)uilenspullen. Tevens hebben we weer veel mensen van informatie voorzien en hadden we naast de tent onze eventdome opgezet waaronder kinderen braakballen konden pluizen. Een goed bezochte open dag waar we nu voor de tweede keer aanwezig mochten zijn met onze stichting. Een mooie samenwerking met de vogelopvang waar ook de steenuilen uit ons gebied naar toe gaan als er iets aan ze mankeert.

2.5.2. Wildernisdagen Drents-Friese Wold / 16 juni 2018

Een dag die in het teken staat van de wilde natuur om ons heen. Vooral gericht op activiteiten voor kinderen. Helaas was het relatief rustig tijdens deze Wildernisdag in Appelscha. We hadden prachtig weer en hebben wel genoten van de gezelligheid met de mede kraamhouders.

2.5.3. Fiets-4-daagse / 24 juli 2018

Op de eerste dag van de Fiets-4-daagse van Diever stonden we bij imker Dorus Liefthing in Zorgvlied op het erf. Een prachtige samenwerking hebben we opgebouwd met Dorus. Hij voorziet de werkgroep o.a. van STONING (Honing van een Steenuilenerf). Deze verkopen we tijdens de markten waar we staan met een kraam. Op deze dinsdag hebben we vooral wat verkocht en braakballen geplozen met de kinderen die de kids-route reden. Erg gezellige halve dag werk met een prachtig resultaat.

2.5.4. Oogstdag Dwingeloo (Lhee) / 11 augustus 2018

Sinds enkele jaren een vast onderdeel van ons programma is de oogstdag in Lhee. Met een kraam met spullen voor de verkoop staan we dan op het veld waar educatieve onderdelen staan. Dit jaar waren we met het braakballen pluizen opgenomen op de knipkaart met kinderactiviteiten die kinderen kosteloos konden ophalen bij de ingang. Erg leuk en vooral ook erg druk. Minimaal 130

kinderen kwamen gedurende de dag braakballen pluizen bij onze kraam. Een dag die wat druilerig begon en met prachtig weer en een goed resultaat eindigde.

2.5.5. Tuinmarkt BC Dwingelderveld / 30 september 2018

Een heerlijke dag met erg veel bezoekers. De kraam (dit keer alleen een kraam met verkoop en informatie) werd goed bezocht. Ook de verkoop liep lekker en er heerste een ontspannen en gezellige sfeer.

2.5.6. Kerstmarkt Meppel

Een koude decemberdag in Meppel, maar een geweldige sfeer. Op 15 december hebben we op de kerstmarkt gestaan in Meppel. Dit was voor het eerst dat we een kerstmarkt bezochten met een kraam, maar het was een groot succes.

2.6. Geven van lezingen

2.6.1. Les jeugdnatuurclub Zuidlaren / 10 februari 2018

Met de jeugd van de natuurclub Zuidlaren (van het IVN Zuidlaren) hebben we op zaterdag 10 februari een gezellige en leerzame les gehad over uilen. Met informatie, maar ook door vooral te doen hebben de kinderen veel geleerd over uilen en de steenuilen in het algemeen. Prachtig om het jeugdige enthousiasme te zien bij deze kinderen.

2.6.2. Bibliotheek Emmen / 18 februari 2018

Voor zo'n 30 personen hebben we een 2 uur durende lezing gegeven over de steenuilen in de bibliotheek in Emmen. Ondanks het warme weer en andere activiteiten in de omgeving was het een goed bezochte lezing. Na de lezing werd er nog even enthousiast doorgepraat over de steenuilen, ervaringen e.d.

Recensies:

Lezing steenuilen (2 uur) Bibliotheek Emmen 18-02-2018

Wat was de lezing over steenuilen interessant, leuk en leerzaam! Erwin Bruulsema vertelde zo enthousiast over de steenuil en het werk om hem te beschermen, dat ik vanaf het begin geboeid was. Er werden prachtige foto's getoond waaromheen hij het verhaal vertelde. Het werd nog boeiender toen hij opgezette uilen en een echte nestkast liet zien. Je leerde van alles over de steenuil, over andere uilen en over de Nederlandse natuur. Er was genoeg ruimte voor het stellen van vragen. Na afloop gaf Erwin mij in een persoonlijk gesprek nog meer boeiende en leuke informatie.

Michiel Eijkkamp, bezoeker lezing Bibliotheek Emmen

2.6.3. Vrouwen van Nu Diever / 17 april 2018

De afdeling Diever van de Vrouwen van Nu had op 17 april een lezing over de steenuil ingehuurd. Midden in het gebied waar voor Drenthe het zwaartepunt zit qua steenuilen (helft van de Drentse populatie zit hier) werd deze lezing gegeven op de locatie waar ook het eerste provinciale coördinatorenoverleg plaatsvond. Een gezellige avond met veel anekdotes en leuke verhalen vanuit de zaal.

2.6.4. IVN Eelde-Paterswolde / IVN Vries / 13 juni 2018

Na een geweldig leuke lezing over bijen mochten we voor onze nieuwe werkgroepen een korte 30 minuten durende lezing verzorgen over de steenuilen. Op de weg er naartoe zagen we al dat de omgeving zeer geschikt is voor de steenuilen. Een mooie ingang om tijdens de lezing over te hebben met de mensen in de zaal.

2.6.5. Lezingen 2019

Op het moment van schrijven staan er voor 2019 al vijf lezingen gepland:

22-01-2019 / Natuurvereniging Gorredijk / avond door Erwin Bruulsema

11-03-2019 / Vrouwenvereniging Vledderveen / avond door Erwin Bruulsema

19-03-2019 / KBO Emmen / middag door Okko Vos

19-03-2019 / IVN Vries / avond door Erwin Bruulsema

12-11-2019 / KBO Nieuw Schoonebeek / middag door Okko Vos

2.7.1. Persberichten geluidsinventarisatie

In diverse media, waaronder het Dagblad van het Noorden, hebben we het voor mekaar gekregen om een stuk over de geluidsinventarisatie geplaatst te krijgen. Dit ter aankondiging dat de werkgroepen in de provincie weer op pad gingen met het geluid. Door dit stuk in de pers te krijgen hebben we begrip proberen te kweken voor wat de vrijwilligers in de gehele provincie ondernemen om de steenuilen te beschermen.

2.7.2. Omroep Max / 30 april 2018

In de winter van 2017 op 2018 werden we benaderd door Omroep Max. Ze hadden het stuk in het Dagblad van het Noorden gelezen en wilden graag een item maken over de steenuilen. Op het moment dat het verzoek kwam, waren de werkgroepen met de schoonmaakrondes bezig. Helaas niet de rondes waarbij er veel uilen aangetroffen worden. Er werd afgesproken om in april weer contact te hebben. Uiteindelijk is omroep Max mee geweest tijdens de ei-controle van de steenuilen in het gebied van de Vogelwacht Uffelte e.o. Waar normaal gesproken in twee uur tijd ongeveer 6 tot 8 nestkasten gecontroleerd worden is de werkgroep met de cameraploeg erbij maar tot 2 nestkasten gekomen. Gelukkig bij beide nestkasten een broedgeval waardoor er prachtige beelden gemaakt konden worden. Het filmpje hiervan is te vinden op onze website: www.steenuilendrenthe.nl

2.7.3. Persbericht ei-controle

Tijdens het bezoek van Omroep Max was ook Hero Moorlag mee voor de Hoogetveense Courant. Hierin is vervolgens een prachtig stuk geplaatst over het wel en wee van de steenuilen in Drenthe. Zie hiervoor ook onze website: www.steenuilendrenthe.nl

2.7.4. RTV Drenthe / 19 mei 2018

Jan Dijk van RTV Drenthe is in mei tijdens de jongencontrole in het gebied van de Vogelwacht Uffelte e.o. mee geweest om te filmen voor ROEG. Dit was niet de eerste keer dat RTV Drenthe bij de stichting op bezoek was. Eerder werd er al gefilmd bij de Vogelwacht Uffelte e.o. tijdens de geluidscontrole, bij het KNNV Assen bij het schoonmaken en bij de Stichting tijdens NL-doet. De filmpjes hiervan zijn te vinden op onze website: www.steenuilendrenthe.nl.

2.8. Excursies

2.8.1. Vrijwilligersdag Landschapsbeheer Drenthe (LBD) / 9 juni 2018

Voor de vrijwilligersdag van LBD waren we als stichting gevraagd om een excursie te verzorgen. Doordat de steenuilen relatief laat waren gaan broeden viel dit mooi samen met het ringen van de steenuilen. Zo konden we twee nestkasten bezoeken waar we, met in onze kielzog 25 vrijwilligers, de jonge steenuilen konden ringen. Met een aantal vrijwilligers van de Vogelwacht Uffelte e.o. (VWU) konden we vanuit Ansen op de fiets naar Ruinen waar het eerste nest werd geringd door Jan ter Stege (vrijwilliger en ringer bij de VWU). Daarna weer op de fiets langs prachtige erven naar Ansen voor het tweede nest. Toen ook deze geringd was, was de tijd om, dus terug naar de startlocatie om te eten. Daar werd nog even nagepraat over de excursie, die goed in de smaak viel bij de aanwezige vrijwilligers van LBD.

2.8.2. Groen Drenthe werkt in opdracht van LBD

Tijdens de vrijwilligersdag van LBD vroeg één van de coördinatoren van LBD ons om ook tijdens Groen Drenthe werkt een excursie/activiteit te organiseren. Groen Drenthe werkt is een leuke avond voor vrijwilligers van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, IVN-Drenthe, Landschapsbeheer Drenthe en Het Drents Landschap. In totaal waren er zo'n 150 mensen die in 5 groepen langs de activiteiten kwamen. Onze activiteit stond in het teken van de geluiden van de

Nederlandse uilen: oehoe, steen-, kerk-, veld-, bos- en ransuil. Daarnaast hebben we de geïnteresseerden meegenomen in het werk van de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe. Al met al een prachtige, koude, avond.

2.9. NL-doet – 10 maart 2018

Voor het tweede jaar op rij hebben we, in samenwerking met de Vogelwacht Uffelte e.o., meegedaan met NL-doet. NL-doet is een landelijke actie van het Oranjefonds, waarbij verenigingen, stichtingen e.d. een klus kunnen aanmelden, waarop vrijwilligers zich kunnen inschrijven. Dit keer was de actie op de oprit bij bestuurslid Erwin Bruulsema. Al snel zat de inschrijving vol. Op 10 maart was het zover. Goed weer, leuke sfeer en 18 bouwpakketten voor steenuilenkasten. Hierbij natuurlijk niet te vergeten de vrijwilligers die zich ingeschreven hadden. Onder deze vrijwilligers een afvaardiging van de plaatselijke CDA (Westerveld) en gedeputeerde voor de provincie Drenthe dhr. Henk Jumelet. Allen hebben zich zeer goed ingespannen tijdens deze activiteit. Tussen de middag was er even tijd om een blokje om te gaan langs enkele steenuilenadressen. Aan het begin van de middag waren alle nestkasten klaar en konden zowel de organisatoren als de vrijwilligers voldaan naar huis toe gaan.

2.10. Ladderkeuring

Ook dit jaar heeft de jaarlijkse ladderkeuring van Landschapsbeheer Drenthe plaatsgevonden. Deze keuring is gratis voor o.a. de steenuilenwerkgroepen. Vanuit de stichting adviseren wij dan ook om hier gebruik van te maken. Zodra wij voor 2019 de datum weer binnen hebben mailen we die weer door, zodat alle werkgroepen hier gebruik van kunnen maken.

2.11. Bestuursvergaderingen

Het bestuur van de stichting is dit jaar vier keer bij elkaar geweest om dingen af te stemmen en verder op poten te zetten. Het gaat hierbij vooral om financiële zaken en logistiek. Enkele punten die aan de orde zijn geweest zijn:

- NL-doet
- Aanvragen subsidie
- Nestkasten types en afmetingen

- Nieuwe werkgroepen begeleiding
- Promotie en markten
- Lezingen
- Website, Facebook en Twitter
- In Beeld – DvhN
- Veiligheid en verzekeringen
- Samenwerking met kerkuilenwerkgroep Drenthe
- Samenwerking met steenuilenwerkgroep en coördinator Friesland
- Nestkaarten

2.12. Samenstellen educatief pakket

Voor de stichting zijn we bezig langzaam maar zeker een educatief pakket samen te stellen. Deze is te gebruiken door de steenuilenwerkgroepen in de provincie voor lessen op scholen, markten, evenementen en lezingen. Tot dusver heeft het educatief pakket de volgende samenstelling:

- Spandoek (foto steenuil met logo)
- Spandoek (foto steenuil + logo + website)
- Beachflag
- Event Dome (Partytent koepelvorm)
- Folders Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe
- Donatiekaartjes
- Boeken inblikexemplaren
- Boekjes voor kinderen
- Opgezette Steenuil
- Opgezette Kerkuil
- Opgezette Ransuil
- Opgezette Steenmarter
- Glazen stolpen voor de opgezette dieren + transportkisten
- Braakballen en pluisbenodigdheden
- 2 Presentatiebakken voor de folders
- 2 biertafels met 4 banken

In 2019 zullen we dit pakket uitbreiden met:

Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe
 Tel.nr.: (+31) 521 852 333
 Mob.nr.: (+31) 6 209 16 560
 Email: info@steenuilendrenthe.nl
 KvK.nr.: 04061497

- Opgezette boommarter (ligt bij de preperateur)

We zijn nog op zoek naar:

- Bosuil, velduil en oehoe om op te laten zetten.
- Braakballen, voorraad is altijd welkom.

2.13. Samenwerking steenuilenwerkgroep Friesland

Tijdens diverse overleggen tussen de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe en de coördinator van Friesland (Sjors Meijners) is gesproken over samenwerking tussen beide werkgroepen. In Drenthe is de schatting dat er tussen de 150 en 200 broedparen aanwezig zijn voor de steenuilen, terwijl in Friesland 10 tot 20 broedparen zitten vermoedelijk. Dit is reden geweest om op 23 oktober 2018 een samenwerkingsovereenkomst te tekenen. Hierdoor gaan we (Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe) ook in Friesland de coördinator ondersteunen met de uitgifte van nestkasten, het bezoeken van markten, het geven van lezingen e.d. Voor het faciliteren van de werkgroepen zal vooral ingezet worden op de grensregio tussen Drenthe en Friesland. In Zuidwest Drenthe zou op deze manier een mooie brug gemaakt kunnen worden om de populatie in de komende jaren (meerjarenplan) te versterken in Friesland. Samenwerking betekend dan ook meer overleg tussen beide werkgroepen en ook financiële samenwerking. Hoe dit verder in de praktijk uitgebouwd gaat worden zal in de praktijk de komende jaren moeten blijken. Wel zijn we al betrokken geweest bij verschillende activiteiten in Friesland. Hierbij valt te denken aan lezingen, markten e.d.

2.14. Heel Drenthe Zoemt

Begin 2018 zijn we de samenwerking aangegaan met enkele organisaties door ons aan te sluiten bij het initiatief van Milieu Federatie Drenthe, namelijk "Heel Drenthe Zoemt". In het verlengde hierop is de gemeente Aa & Hunze ambassadeur geworden voor de steenuil. Verschillende werkgroepen zijn actief in deze gemeente: IVN Aa & Hunze, KNNV Assen en IVN Zuidlaren. Op 21 juni 2018 heeft er een natuurwerkplaats plaatsgevonden die bezocht is door Okko Vos (vanuit onze Stichting). Deze natuurwerkplaats stond in het teken van de steenuil en was een netwerkbijeenkomst voor de werkgroepen die actief zijn binnen de gemeente Aa & Hunze. Hieruit is een advies gekomen voor de gemeente om nog meer rekening te houden met de steenuilen qua landschappelijke elementen en beheer. Tevens is er vanuit de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe een financiële aanvraag gedaan voor de werkgroepen in de gemeente Aa & Hunze. Hierover verderop in dit stuk meer.

3. Broedresultaten 2017 (terugblik)

3.1. Seizoen 2017

Het jaar 2017 was een goed steenuilenseizoen. Met 105 vastgestelde territoria was dat een zeer mooi aantal. Niet alle werkgroepen deden mee aan de territoriuminventarisatie, dus dit geeft geen compleet beeld van het totaal aantal territoria in Drenthe.

3.2. Broedgevallen

Met 107 nesten hebben we in 2017 een prachtig steenuilenjaar voor Drenthe gehad. Het aantal mislukte nesten kwam uit op 28 en dat is zo'n 30% van het totaal. Het landelijk gemiddelde qua aantal mislukte nesten zit op 36% en daar zaten we in 2017 dus prima onder. Dat maakt dat er 79 nesten gelukt zijn. Echter hadden we, zoals gebruikelijk, niet van alle nesten volledige gegevens, omdat bepaalde nesten onder het dak of in natuurlijke holtes gezeten hebben. Het aantal eieren kwam op minimaal 323 en dat is gemiddeld 3,0 eieren per nest. Met een (vermoedelijk) aantal uitgevlogen jongen van 205 kwam dat uit op 1,9 jongen gemiddeld per nest. Per succesvol nest kwamen we dan uit op 2,6 jongen gemiddeld.

4. Broedseizoen 2018

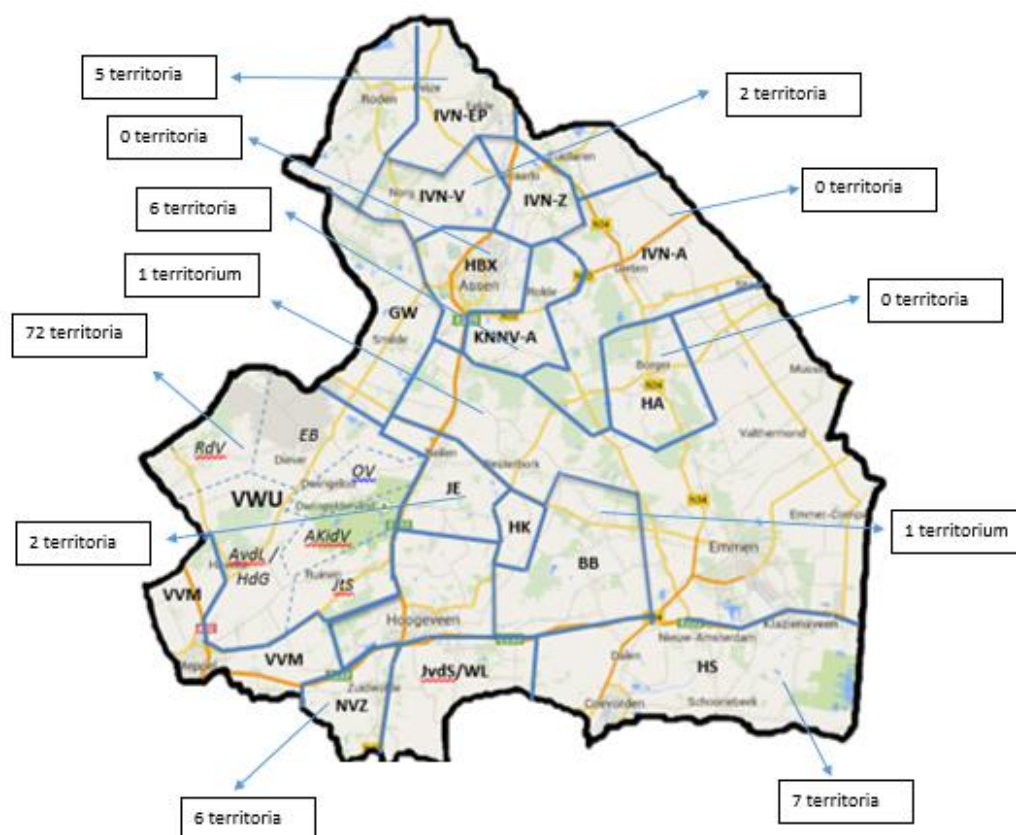
4.1. Inleiding

De grote vraag was of ook 2018 een mooi jaar zou worden voor de steenuilen. Met aantallen uitgevlogen jongen, zoals in 2017, zou je dat wel verwachten, maar in een normale winter overleeft echter maar zo'n 25% van de jonge steenuilen. Dus wat stond de werkgroepen te wachten in 2018? Een normale winter was het allerm minst. Met een goede koude periode van circa een week, vrij laat in het seizoen, vroegen de werkgroepen zich af wat voor invloed dat zou hebben op de populatie. Afwachten dus wat de controles zouden brengen. Hieronder leest u wat de werkgroepen hebben aangetroffen.

4.2. Territoria 2018

Qua territoria is het elk jaar de vraag wat we binnen krijgen. Dit jaar heeft een recordaantal werkgroepen territoria-onderzoek uitgevoerd, maar er zijn ook nog een paar werkgroepen die dit niet doen of waar we geen gegevens van hebben ontvangen. Het aantal territoria geeft over het algemeen een beter beeld dan het aantal nesten, tenminste als de mannetjes terugroepen. In het verleden is wel gebleken dat er, zodra er weinig concurrentie is in een gebied voor de steenuilen, dat er dan slecht geroepen wordt. De laatste jaren wordt er ook in gebieden waar de bosuil opduikt soms minder goed geroepen door de steenuilen. Logisch, want de bosuil die lust wel een steenuiltje.

Al met al zijn we met 103 vastgestelde territoria in Drenthe best tevreden. In 2017 waren het er 105, maar door kleine schommelingen in het aantal broedparen is dit geen rare uitslag, waar we zeker wel blij mee waren. Hieronder op de kaart de territoria van dit seizoen.

4.3. Broedgevallen 2018

Het aantal territoria geeft vaak wel een indicatie van het aantal broedgevallen voor dat jaar. Zo bleek ook wel weer dit jaar. Met 103 territoria kwamen we ook op 103 zekere broedgevallen. Het aantal broedgevallen kwam daarmee lager uit dan in 2017. Dit was vooral het geval in enkele gebieden: Vogelwacht Uffelte e.o. (2017: 58 broedgevallen, 2018: 51 broedgevallen), Natuurvereniging Zuidwolde (2017: 10 broedgevallen, 2018: 3 broedgevallen), Vliegvlug Meppel (2017: 10 broedgevallen, 2018: 8 broedgevallen) en KNNV Assen (2017: 8 broedgevallen, 2018: 6 broedgevallen). Bij de Vogelwacht Uffelte e.o. komen deze schommelingen vaker voor en met de helft van de Drentse populatie in het gebied is dat niet raar. De meeste zorgen m.b.t. de terugval zit bij de Natuurvereniging Zuidwolde. Zijn deze uilen er niet meer of hebben ze andere broedlocaties gekozen na het wisselen van nestkasten naar marterbestendige nestkasten? Of is het lage aantal uitgevlogen jongen van 2017 hier debet aan? Het antwoord daarop is helaas niet zomaar te geven. Het kan natuurlijk ook zijn dat al deze factoren een rol gespeeld hebben.

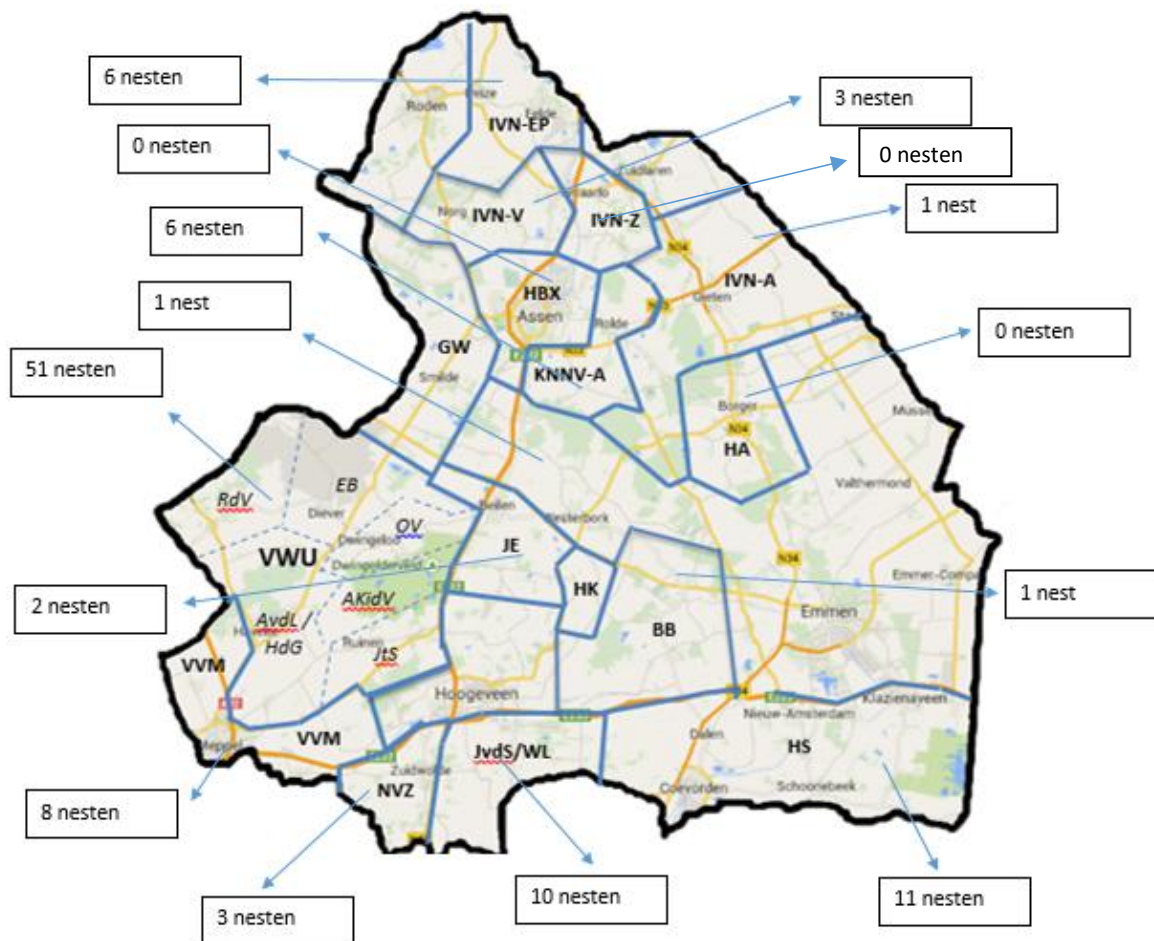
Groei zat er dit jaar bij de (relatief) nieuwe werkgroepen: IVN Eelde-Paterswolde en IVN Vries waren in het gat gedoken dat achtergebleven was toen Martijn Snijder stopte in het gebied. In dit gebied waren al nestkasten aanwezig en ook broedgevallen bekend. Nu bleek dat het toch nog wat positiever uit zou vallen dan in eerste instantie verwacht. Samen kwamen ze op maar liefst 9 broedgevallen. Een resultaat waar menig werkgroep dat al langer bezig is jaloers van zou worden.

Ook voor het eerst sinds mensenheugenis is er gebroed in Gieterveen. De werkgroep van Jos van der Meer was zeer positief verrast dat er in het gebied opeens een steenuil bleek te broeden in een zeer oude (en deels rotte) nestkast. Geweldig! Tevens was het raak in het gebied van Bert Bos rondom Oosterhesselen werd een nest steenuilen aangetroffen waar uiteindelijk 3 jongen uitvlogen.

Al met al vlogen er (vermoedelijk) bij deze 103 nesten zo'n 229 jongen uit. Dit komt neer op een gemiddelde van 2,2 jongen per nest. Dit is een beter resultaat dan in 2017 waarbij we uitkwamen

op 1,9 jongen per nest. Uit onderzoek is naar voren gekomen dat er minimaal 2,0 uitgevlogen jongen per nest nodig zijn om de populatie stabiel te houden of te laten groeien. Een prachtig resultaat dat door de 16 werkgroepen en de circa 100 tot 150 vrijwilligers is bereikt met de bescherming van de prachtige en mysterieuze steenuiltjes.

We hebben er dit jaar voor gekozen om als stichting alleen het aantal territoria, nesten en vermoedelijk uitgevlogen jongen bij te gaan houden. Overige gegevens zijn zeer nuttig, maar soms moeilijk te geven door de werkgroepen.

5. Langjarige resultaten werkgroepen

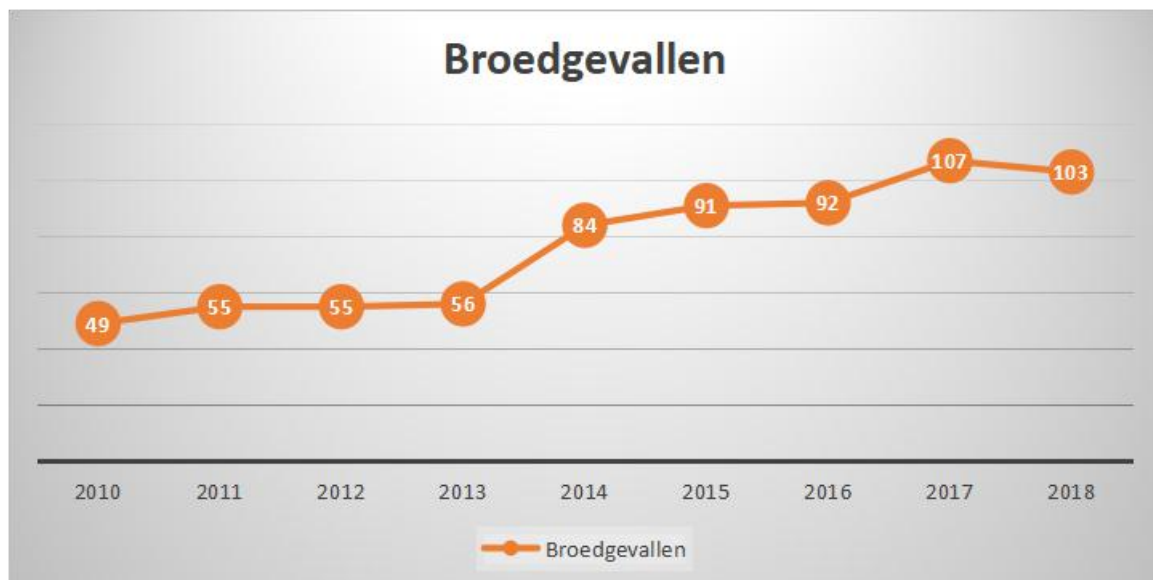
Langjarige resultaten geven vaak een duidelijker beeld van de populatie ontwikkeling dan het resultaat van één jaar. Dipjes zijn er altijd. Dit jaar een klein dipje ten opzichte van vorig jaar. Echter nog steeds een prachtig resultaat. Het dipje is vermoedelijk ontstaan doordat het voedselaanbod dit jaar minder goed was. Het gaat dan vooral om de muizenstand. Deze was dit jaar laag en dat was vooral te merken bij de kerkuilen waar erg kleine nesten werden geconstateerd. De steenuil is iets opportunistischer dan de kerkuil qua prooien, dus die heeft hier minder last van gehad.

	2010			2011			2012			2013			2014			2015			2016			2017			2018		
	Territoria	Broedsels	Jongen	Territoria	Broedsels	Jongen	Territoria	Broedsels	Jongen	Territoria	Broedsels	Jongen	Territoria	Broedsels	Jongen	Territoria	Broedsels	Jongen	Territoria	Broedsels	Jongen	Territoria	Broedsels	Jongen	Territoria	Broedsels	Jongen
Vogelwacht Uffelte e.o.	54	46	108	64	51	139	62	49	122	56	50	90	64	53	134	69	58	93	58	51	89	62	58	151	72	51	128
Het Stroomdal	9	3	10	9	5	10	10	6	10	9	6	15	9	8	27	13	10	30	10	8	14	9	8	17	7	11	15
Natuurvereniging Zuidwolde														6	14		8	18	9	9	26	15	10	11	6	3	4
Vliegvlug Meppel (incl. J. Bisschop)														2	12		1	4	10	10	24	5	10	19		8	19
KNNV Assen														8	7		1	0	5	5	2	8	8	10	6	6	6
IVN Aa & Hunze																									0	1	3
Hans Asjes																									0	0	0
IVN Zuidlaren																									1	0	0
Jaap v.d. Streek														7	26		9	21	5	5	11		11	26		10	30
Johannes Everts																	1	2	2	2	4	3	1	4	2	2	4
Henk & Elise (Hooghalen)																			2	2	5	3	1	0	1	1	0
Martijn Snijder																	3	7									
IVN Eelde/Paterswolde																									5	6	11
IVN Vries																									2	3	6
Bert Bos																									1	1	3
Henk Boxma																									0	0	0
Totaal	63	49	118	73	56	149	72	55	132	65	56	105	73	84	220	82	91	175	101	92	175	105	107	238	103	103	229

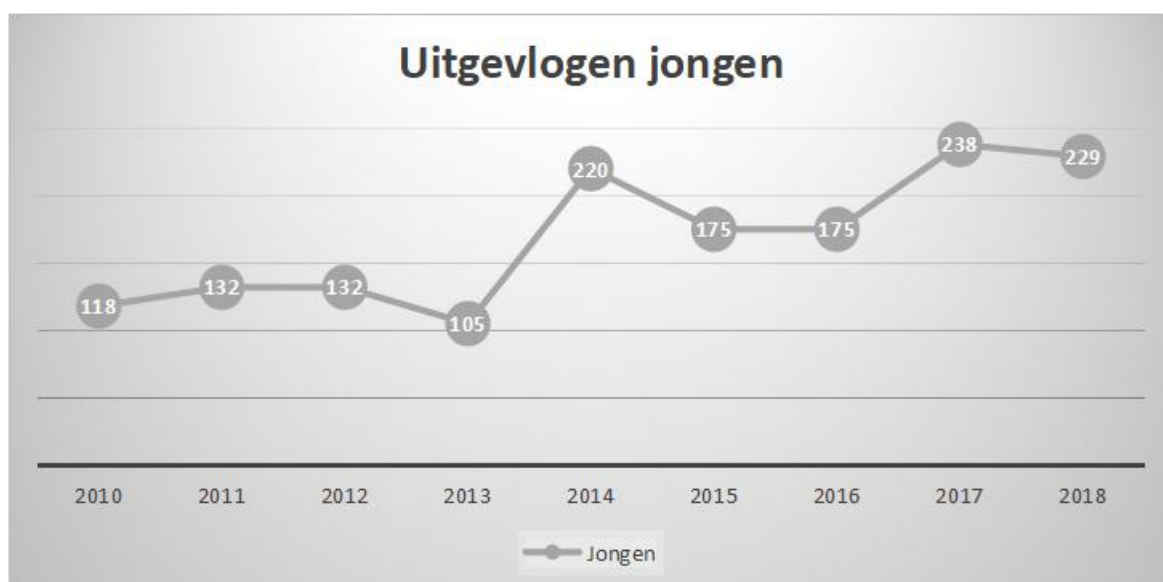
Qua territoria, nesten en jongen ziet dat er als volgt uit in een grafiek:

In het aantal territoria is duidelijk te zien dat het een opwaartse lijn betreft met een dip in het jaar 2013 en 2018. Geen reden tot zorgen.

De grafiek van de broedgevallen lijkt erg op die van de territoria. Hier is alleen de dip van 2013 niet te herkennen. Wel in 2018, hoewel dat maar een heel klein dipje betreft. De stijging van het aantal broedgevallen is vooral ontstaan door een toename in het aantal werkgroepen en vrijwilligers dat actief is voor de steenuilen. Vooral de werkgroepen in Zuid en Zuidwest Drenthe hebben hierin een groot aandeel.

Ook in deze grafiek van de uitgevlogen jongen is duidelijk een dip te zien in 2013 en 2018. Wat ook opvalt in deze grafiek is het jaar 2014. Deze valt niet op bij de territoria en het aantal broedgevallen. Dit jaar was een heel goed muizenjaar. Het prooiaanbod was zeer goed, waardoor er relatief veel eieren werden gelegd. Veel nesten van 5 of 6 eieren. De meeste van deze eieren zijn dat jaar ook uitgekomen en ook de overleving van de jongen in het nest was hoog. Deze piek is dus goed te verklaren.

6. Nieuws uit de regio's

6.1. Steenuilen, ons een zorg!

Dat steenuiltjes heel wat losmaken, hebben we het afgelopen broedseizoen meegemaakt. Op één van de adressen in onze wonderschone habitat, heeft zich zowel iets moois als iets dramatisch afgespeeld. We kunnen, in verband met eventueel massatoerisme, niet zeggen op welk adres, maar de impact is er niet minder groot door. Al meerdere jaren broedt er een paartje steenuilen in een nestkast op het erf van de nestkashouders. Een zeer betrokken familie die ook onze bemoeienissen met de steenuilen zeker op prijs stelt. Fijn, want we komen per slot van rekening toch in iemands privé omgeving. Bij een eerste bezoek bleek meneer uil al nadrukkelijk van zich te laten horen. Bij een tweede bezoek werden we verrast door de aanwezigheid van drie uilskuikens in de nestkast. Wij, van de steenuilenwerkgroep, de hele familie nestkashouder en waarschijnlijk ook de uilen zelf ervoeren een duidelijk gevoel van trots. Om goed bij te kunnen houden hoe het de steenuil, zo kwetsbaar als hij is, vergaat, worden de diertjes door een deskundige ringer van een ring voorzien. Zo ook "onze" uilen. Een unieke kans overigens om de dieren aan te kunnen raken, waardoor je zowel de pracht als de kwetsbaarheid nog eens extra ervaart. In de weken daarna voltrokken zich enkele drama's, een gedeeltelijk goede afloop en bleek de waarde van de betrokkenheid van de nestkashouders familie.

Een van de uilenouders werd vrij dicht in de buurt van de nestkast, hoogstwaarschijnlijk door toedoen van een ander dier, dood aangetroffen. De andere ouder werd niet bij het nest gesignaleerd. Van de drie jonge steenuilen waren er nog twee over in de nestkast. Het derde steenuiltje is weliswaar teruggevonden en door de nestkashouder en een werkgroeplid teruggeplaatst, maar dat heeft niet mogen baten. Hij of zij was veel kleiner dan de andere twee en dat wordt niet geaccepteerd, met alle gevolgen van dien. De overgebleven twee uilen hebben gelukkig goed gebruik gemaakt van het door de nestkashouder aangeboden dagelijkse, door ons aangevoerde, menu.

Het jaar begon met twee steenuilen, het jaar hebben we afgesloten met....twee steenuilen. De kwetsbaarheid van deze vogels blijkt hier maar weer eens uit.

Met de nodige inspanning kunnen we er voor zorgen dat de soort blijft bestaan. De schoonheid van deze bijzondere vogel is het alleszins waard. Nestkastfamilie: prachtig wat jullie gedaan hebben! Jullie baalden van het verliezen van de vogels, maar jullie hebben er alles aan gedaan om de anderen te redden en mee te helpen aan het voortbestaan. Op naar het volgende broedseizoen.

IVN Steenuilenwerkgroep Eelde-Paterswolde/Vries

6.2. Zuidwest Drenthe als bolwerk

In het gebied van de Vogelwacht Uffelte was het weer een redelijk jaar. Hoewel, in het begin van het seizoen waren de vrijwilligers zeer gespannen. De eerste berichten leken niet goed. Een dikke week strenge vorst in het voorseizoen, tegen het broedseizoen aan, wat zou dat doen met de broedsels en hoe doorvoed gaan de volwassen steenuilen dan het broedseizoen in? Het broedseizoen vergt nogal wat van een volwassen steenuil. Aan het begin van het broedseizoen wegen de volwassen steenuilen ongeveer 200 gram. In het seizoen komen we regelmatig volwassen steenuilen in handen van 150 gram. Ze verliezen dus zomaar $\frac{1}{4}$ van hun gewicht in het seizoen om de jongen goed te kunnen voeren.

Toch leek het nog mee te vallen. De steenuilen waren in 2017 nog met 58 broedgevallen vertegenwoordigd in het gebied. In 2018 bleef de teller steken op 51 broedgevallen. Een mooi resultaat, na de eerste berichten die minder goed leken te zijn.

Uiteindelijk kwamen we uit op 12 mislukte nesten, wat neer komt op circa 24%. Dit was sinds 2011 niet meer zo laag geweest. Een mooie opsteker voor de circa 40 vrijwilligers die zich vol hebben ingezet om de circa 250 nestkasten om te bouwen naar marterbestendige nestkasten. Met 187 eieren kwam het gemiddelde aantal eieren neer op 3,7 eieren per nest. Dit is net zo hoog als in 2017. Het aantal vermoedelijk uitgevlogen jongen kwam uit op 128, waarmee we gemiddeld op 2,5 jongen per nest uitkwamen.

Het bolwerk van Drenthe qua steenuilen heeft weer laten zien dat er mooie resultaten neer gezet kunnen worden, ook in een minder goed prooidierjaar zoals 2018.

7. Financieel verslag

Alle werkzaamheden van de Stichting vallen of staan met het aantrekken van gelden. Hiervoor zijn verschillende wegen te bewandelen. Gelukkig hebben we dit jaar een behoorlijk bedrag bij elkaar weten te vergaren om de juiste dingen te doen voor de werkgroepen in Drenthe en de PR rondom de steenuil. Bekendheid van de steenuilen onder de aandacht brengen is een belangrijk onderdeel van ons vrijwilligerswerk. Hiervoor geven we lezingen, bezoeken we markten en benaderen we de pers, zoals u hiervoor al heeft kunnen lezen in het verslag. Ook dit jaar hebben we een aantal specifieke bedragen aangevraagd en (deels) ontvangen.

7.1. Subsidie Provincie Drenthe

Voor het derde jaar op rij hebben we van de provincie Drenthe een waarderingssubsidie mogen ontvangen. Dit bedrag (€1500,-) is een mooie basis voor de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe om vanuit te werken en verder te bouwen. We zijn dan ook erg blij met de waardering vanuit de provincie.

7.2. Rabo Clubkas Campagne

Om financieel extra inkomsten te genereren hebben we ons dit jaar ingeschreven voor de Rabo Clubkas Campagne. Ingeschreven stichtingen en verenigingen die een Rabobankrekening hebben kunnen meedoen aan deze campagne. Dit jaar was er vanuit de Rabobank "Het Drentse Land" in totaal €200.000,- beschikbaar gesteld voor in totaal 348 stichtingen en verenigingen. Leden van de Rabobank kunnen dan vervolgens vijf stemmen uitbrengen met de stemcode die zij ontvangen op de verenigingen en stichtingen die zij een mooi bedrag gunnen. Wij zijn dan ook erg verheugd dat wij in totaal maar liefst €842,71 hebben mogen ontvangen vanuit dit project. Komend jaar zullen we ons zeker weer inschrijven voor de campagne.

7.3. COOP Diever statiegeldactie

De stichting is momenteel bij de Kamer van Koophandel ingeschreven in Diever. Dit komt doordat 3 van de huidige 4 bestuursleden in Diever wonen. Dit is ook de reden geweest om bij de COOP in Diever een aanvraag in te dienen om mee te doen aan de statiegeldactie. Deze actie houdt in dat mensen die hun statiegeldflessen inleveren via de automaat het statiegeldbedrag kunnen doneren door op de donatieknop te drukken. In de periode juli, augustus en september heeft ons goede doel (de Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe) in de automaat gezeten. Dit is in Diever een druk seizoen met veel vakantiegangers. De actie heeft in totaal €954,40 opgeleverd. Een prachtig bedrag.

7.4. Aanvraag Nederlandse Aardolie Maatschappij

Bij de NAM hebben we een financiële aanvraag ingediend voor de aanschaf van nestkasten en andere apparatuur voor het inventariseren van de steenuilen. Helaas is deze aanvraag afgewezen omdat hij niet zou voldoen aan de eisen die de NAM hiervoor stelt.

7.5. Aanvraag Prins Bernhard Cultuurfonds

Bij het Prins Bernhard Cultuurfonds hebben we een aanvraag gedaan voor €4000,- voor de aanschaf van klimgordels, beamer, laptop en nestkasten. Deze €4000,- zou samen met het geld van de Rabo Clubkas Campagne en de bijdrage uit de statiegeldactie van de COOP voldoende moeten zijn om deze aankopen te kunnen doen. De klimgordels zijn voor de werkgroepen van essentieel belang om veilig te kunnen klimmen en werken op hoogte. De cursus werken op hoogte (op een ladder) wordt aangeboden door Landschapsbeheer Drenthe, maar de financiën voor de aanschaf van klimgordels zijn niet aanwezig, vandaar deze aanvraag. Daarnaast willen we graag de werkgroepen van meer nestkasten voorzien. Tevens gebruiken we privé beamer en laptop voor lezingen, financiële boekhouding, maken van (jaar)verslagen en vergaderingen. Daarom zouden we graag voor de stichting een beamer en laptop willen aanschaffen.

Het Prins Bernhard Cultuurfonds heeft uiteindelijk €3000,- beschikbaar gesteld aan de Stichting voor bovengenoemde. We zijn hier erg blij mee. Dit bedrag moeten we voor financieren. Dus eerst de uitgaven doen voor de declaratie in te dienen bij het Cultuurfonds.

7.6. Gemeente Aa en Hunze

De gemeente Aa en Hunze is afgelopen jaar ambassadeur van de steenuil geworden, zoals u eerder heeft kunnen lezen in dit stuk. Als Stichting Steenuilenwerkgroep Drenthe werden wij gevraagd welke uitgaven we in de meest optimale situatie zouden willen doen in de ondersteuning van de steenuilenwerkgroepen in de gemeente Aa en Hunze. Dit kwam neer op een bedrag van €2031,- in het eerste jaar. De gemeente heeft nu aangegeven jaarlijks de steenuilenwerkgroepen te ondersteunen met €2150,-. Dit is voor de aanschaf van nestkasten, steenuil veilige drinkbakken en ringen.

8. Vooruitblik

Zoals u in dit verslag heeft kunnen lezen hebben we in 2018 weer een mooie stap voorwaarts gemaakt. In 2019 willen we dit voortzetten en de financiële middelen die zijn vastgesteld door onder andere provincie Drenthe, Prins Bernhard Cultuurfonds, Gemeente Aa en Hunze en de inkomsten die komen door al ingeplande lezingen zullen dit ook mogelijk maken.

Het hoofddoel blijft om de werkgroepen in de provincie te faciliteren met materiaal (nestkasten, geluidsapparatuur, veiligheidsgordels, etc...). Daarnaast zullen we weer enkele markten bezoeken. We hebben in de planning om de volgende markten te bezoeken:

- Oogstdag Dwingeloo (Lhee)
- Open dag Fûgelhelling (vogelopvang Ureterp)
- Tuinmarkt bezoekerscentrum Dwingelderveld
- Markt in Orvelte
- Lentefair Frederiksoord
- Een kerstmarkt

Natuurlijk kan hier nog wat in wijzingen of iets bij komen. Daarnaast hebben we al vijf lezingen staan in 2019 die we zullen verzorgen voor verschillende instellingen. Tevens zullen we voor het eerst meedoen met de digitale Oranjefonds Collecte. De helft van deze opbrengst van deze digitale collecte zal gaan naar het Oranjefonds en de andere helft naar de Stichting. Het Oranjefonds is ook de organisator van NL-doet en daaruit ontvangen we ook elk jaar een mooi bedrag. Op zaterdag 16 maart 2019 zullen we op 3 locaties, in samenwerking met de Vogelwacht Uffelte e.o., weer een NL-doet actie ondernemen.

Op dinsdagavond 26 maart 2019 hebben we het Provinciaal overleg Steenuilen Drenthe weer gepland en deze zal plaatsvinden in het Dingspilhuus te Diever.

Ook de samenwerking met de steenuilenwerkgroep van Friesland hopen we meer vorm te kunnen gaan geven. Er loopt ook in Friesland een aanvraag voor extra financiële middelen om de werkgroepen in Friesland te voorzien van de benodigde middelen, zoals nestkasten e.d.

Al met al blijft de bescherming van de steenuilen voorop staan. We zullen er als bestuur samen met alle andere vrijwilligers in Drenthe voor blijven gaan om de bescherming te optimaliseren en uit te breiden waar mogelijk. Iedere vrijwilliger met hetzelfde doel en op zijn of haar eigen manier. De beschikbare tijd per vrijwilliger en coördinator zijn verschillend, dus wordt er op verschillende manieren gewerkt.

Qua resultaten komen er steeds meer gegevens vanuit de gebieden. Hier is het bestuur zeer content, aangezien er zo een zo volledig mogelijk beeld geschetst wordt van het aantal steenuilen dat in de provincie aanwezig is.

Op naar een prachtig, steenuilrijk en gezellig 2019!

*Namens het bestuur van de Stichting Steenuilenwerkgroep.
Erwin Bruulsema*